

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry – osemročné gymnázium, termín: jún 2020

Meno a priezvisko:	
Dátum narodenia:	

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.	25.	Body spolu:		Podpis:		

1. Ukážka č. 1 – Do ukážky doplňte i/ í alebo y/ ý.

Je veľa výkladov, ako vznikl___ Tatry. Povešť vraví, že matka Zem mala krásnu dcéru Tatru, ktorú nesmierne ľúb___la. Preto jej stvorila krásne hor___ a podľa nej ich pomenovala Tatry.

Čo hovoria vedc___? Profesor Václav Chaloupecký vraví, že Tatry pomenovali ob___vatelia, ktorí v týchto krajoch sídl___li ešte pred príchodom Slovanov. In___ vedec tvrdí, že Tatry sú odvodené od ázijského slova tamra = temný, tmavý. Taká je farba do neba čnejúcich tatransk___ch štítov. Ján Melich Tatry odvodzuje z praslovanského slova tritri, čo znamenalo bralá. Aj táto verzia je pravdepodobná. Iní tvrdia, že Tatry súvisia so zvukomalebným slovom trtr = je to zvuk, ktorý vydávajú skal___, keď do seba narážajú.

Prastaré slovo Tatry sa teda nedá jednoznačne vyložiť, no ich názov bol vždy približne rovnaký: Tritri, Triti, Turtur, Tortol, Tarchal a pod. Po prv___ raz sa názov Tatry vyskytuje v latinskej listine pražského biskupstva z roku 1086. V listine kráľovského vojvodu Boleslava z roku 1255 je tiež názov Tatry.

2. Čo určite *nevyplyva* z ukážky? Zakrúžkujte.

- a) Tatry sa nespomínajú v žiadnych historických listinách.
- b) Tatry pomenovali predchodcovia Slovanov.
- c) Je mnoho vysvetlení, ako vznikol názov Tatry.
- d) Prastaré slovo Tatry sa nedá jednoznačne vysvetliť.

3. Na základe ukážky je slovo *trtr*: (Zakrúžkujte.)

- a) praslovanské slovo b) ázijské slovo c) latinské slovo d) zvukomalebné slovo

4. Zakrúžkujte možnosť, v ktorej dochádza k *spodobovaniu* a podčiarknite hlásku, ktorá sa *spodobuje*.

- a/ chlap padol b/ vlak zastal c/ nalej vodu d/ odišiel brat

5. Zakrúžkujte možnosť, v ktorej sa nachádzajú obidve slová utvorené *predponami*.

- a/ prešiel, obrus b/ kresliť, maľovať c/ zaniest', narezať d) slniečko, vyhrabať

6. Vo vete: *Moja mamka sa tešila, že dnes varí obed ocko., sa nachádza zámeno, pre ktoré platí:*

- a/ že, privlastňovacie b/ moja, privlastňovacie
c/ že, základné d/ moja, základné

7. Z vety z cvičenia 6. vypíšte *slovesá* a určte ich gramatické kategórie.

Sloveso:	osoba:	číslo:	čas:

8. Určte *gramatické kategórie* uvedených podstatných mien.

Podstatné meno:	Rod:	Číslo:	Pád:
bez deda			
s reťazami			
veciam			

9. Vo vete: *Môj ujo videl, ako pri malej rybke plával v mori aj jeden delfín., sa nachádza číslovka, pre ktorú platí:*

a/ jeden, radová

b/ jeden, základná

c/ môj, radová

d/ môj, základná

10. Určte slovné druhy vo vete:

Sedem malých kozliatok strážilo dnes v lese domček.

11. Zakrúžkujte možnosť, v ktorej sú slová zoradené *abecedne správne*.

a/ lano, lavica, lopta, loď, les

c/ lano, lavica, les, loď, lopta

b/ lavica, lano, loď, lopta, les

d/ les, lano, lavica, lopta, loď

12. K uvedeným slovám napíšte *slová s opačným významom*.

pravda - _____

ráno - _____

dobro - _____

áno - _____

vysoký - _____

pracovať - _____

13. Uvedené slovné spojenia prepíšte *písaným písmom a gramaticky správne*.

NOVÉ MESTO NAD VÁHOM - _____

ŠTÁTY EURÓPSKEJ ÚNIE - _____

PLANÉTA ZEM - _____

NAJMENŠÍ SVETADIEL AUSTRÁLIA - _____

Prečítajte si ukážku a odpovedzte na otázky 14. – 16.:

Aké šťastie! Do nášho mesta prišiel cirkus. Do veľkého stanu sme nazerali potajomky cez dierku, ktorú môj kamarát vyrezal hrdzavým nožom. Blízko nás zareval lev, zaerdžali kone a šašo sa nad nimi vznášal na farebných povrazoch. Žonglér vyhadzoval do výšky gumové loptičky. „Prídeš sa tiež pozrieť? Príd!“

14. K akému *slohovému útvaru* patrí ukážka?

a/ opis

b/ rozprávanie

c/ rozprávka

d/ osnova

15. Z uvedených slov vyberte iba prídavné mená. Podčiarknite!

jahodový, kvet, moja, náš, široký, presný, otec, kniha, im, kožený

16. Do uvedených slov správne doplňte párové znelé spoluhlásky.

retia__ka, je__ko, pra__da, trú__ka, bú__ka, vl__ký, plo__, zu__, __čela

17. Čo je to *interview*? Zakrúžkujte.

a/ cielený rozhovor b/ platené tlačové oznámenie c/ rozprávanie d/ debata

18. Zakrúžkujte nepravdivé tvrdenie o *ľudovej slovesnosti*.

- a/ je súčasť ľudovej kultúry
- b/ šírila sa tradíciou a ústnym podaním
- c/ prevažovali v nej krátke prozaické útvary (príslovia, hádanky, piesne,...)
- d/ je mladšia ako umelá literatúra

19. *Suchý jún plní sudy vínom*. – tento výrok je príkladom na:

a/ príslovie b/ porekadlo c/ prirovnanie d/ pranostiku

20. K nasledujúcim poučkám správne doplňte pojmy, ktoré charakterizujú.

- a/ Rozhovor dvoch alebo viacerých osôb je ____.
- b/ Jeden riadok básne sa nazýva ____.
- c/ Zoskupenie veršov v básni, zreteľne oddelené nazývame ____.
- d/ Zvuková zhoda veršov na konci riadka je ____.
- e/ Výrok - BEZ PRÁCE NIE SÚ KOLÁČE - je ____.

21. Zakrúžkujte *áno* alebo *nie*.

- rozprávka vznikala v dávnych dobách a šírila sa najprv ústnym podaním z pokolenia na pokolenie / tradovaním / áno – nie
- v rozprávkach vždy zlo víťazí nad dobrom áno – nie
- povesti majú reálny základ (miesto, postavu, udalosť,...) áno – nie
- povesti môžu mať čarodejný a fantastický dej, podobajú sa rozprávkam áno - nie

22. Zdanlivé oživenie bábok alebo kreslených postavičiek sa nazýva... (Zakrúžkujte.)

a/ minimalizácia b/ operácia c/ animácia d/ maľovanie

23. V ktorej možnosti sa nachádza slovo so *slabikotvornou spoluhláskou*? Zakrúžkujte.

a/ vlna

b/ prach

c/ vlasy

d/ vpredu

24. V ktorej možnosti sa nachádza *nesprávne* napísané slovo? Zakrúžkujte.

a/ na lôžku

b/ dva pliešky

c/ so stuškou

d/ podložky

25. Označte vetu so *stúpajúcou melódiou*. Doplňte *interpunkčné znamienka* na koncoch viet:

a/ Rodičia navštívili starobylý kaštieľ

b/ Okamžite choďte navštíviť starobylý kaštieľ

c/ Kedy navštívite starobylý kaštieľ

d/ Nechcete navštíviť aj starobylý kaštieľ